

Povzetki

Sredozemci ali križarji?

Geopolitična podoba Izraela med zahodom in vzhodom

DAVID OHANA

»Sredozemskost« je nova-stara ideja, ki se je ponovno pojavila proti koncu tisočletja, nanaša pa se na dojemanje identitete Izraela in vzpon večkulturnosti v tej državi. Izrael je nastal pod vplivom sionizma oziroma judovskega gibanja za neodvisnost. Sionizem je predvideval, da bodo Judje med vračanjem na rodno zemljo iz izgnanstva, kjer bodo kot priseljenci pomagali zgraditi novo državo, ponovno vzpostavljali stik z biblično-orientalskimi koreninami. V nasprotju s temi pričakovanji so Jude sosedi Arabci označili za novodobno različico križarjev z zahoda, ki želijo ustanoviti »čezmorsko Evropo«. Vse od začetkov izraelske države v državi poteka živahna diskusija o skupni identiteti, ki ves čas niha med podobo odprtega Sredozemlja in večinoma tujo podobo Izraelca kot križarja in kolonista. Članek raziskuje zgodovino diskusije povezane z obema geopolitičnima konceptoma, preverja politični razvoj legende o križarjih in tehta možnosti »sredozemskosti« v Izraelu, tako njene pasti kot tudi pozitivne plati.

Prestopanje meja v sredozemskem delu Iberskega polotoka v poznem srednjem veku: nekaj ugotovitev o naravi medkulturnega dialoga med krščanstvom in islamom

ROSER SALICRÚ I LLUCH

Čprav je mogoče za definicijo dogodkov iz zgodovine uporabiti popolnoma identične izraze in koncepte, ki jih uporabljamo za opisovanje naše stvarnosti, lahko sama uporaba terminov in konceptov brez umeščanja v kontekst vodi v analitične in interpretativne anahronizme. V Sredozemlju so v poznem srednjem veku na Iberskem polotoku vzdrževali stike med kristjani in muslimani posamezniki, ki so bili sposobni preskočiti kulturne in verske zapreke, ter na tak način olajšati stike in izmenjavo. Te posameznike lahko smatramo kot primer zgodovinskega medkulturnega dialoga. Vendar se, z redkimi izjemami, ti ljudje niso nikoli približali »drugemu« zaradi intelektualnega interesa ter čistega prepričanja oziroma zaradi želje po dialogu.

Stike so navezovali zgolj iz pragmatičnosti in zaradi tega mednarodni stiki in prehajanje meja niso vedno vključevali medkulturnega razumevanja in dialoga. Kljub temu so ti posamezniki predstavljali prvi korak k spoznavanju, razumevanju ter sprejemanju »drugega«.

[134]

Izzivi medkulturne pravne komunikacije

ALENKA KOČBEK

Z medkulturno pravno komunikacijo se srečujemo pri pravnih sistemih, ki uporabljajo različne jezike, zaradi česar mora prevajalec upoštevati določene posebnosti in zahteve, ki jih prevod pravnega besedila narekuje. Ker ima tovrstna komunikacija točno določen namen, jo je moč izboljšati že samó z dosledno rabo funkcijskih pristopov pri prevodu besedila. Vendar se nepremišljena raba funkcijskega pristopa kulturne vpletenosti jezika (povezave med kulturo in jezikom) lahko izkaže za nepravilno. V medkulturni pravni komunikaciji, na primer pri mednarodnih pogodbah, kjer imamo opravka samo z enim pravnim sistemom, lahko funkcijski pristop uporabljamo na jezikovni, ne pa tudi na kulturni (pravni) ravni. Še več, strani, ki komunicirata, se morata zavedati, da je stopnja težavnosti prevoda odvisna od stopnje primerljivosti pravnih sistemov in ne od jezika. Članek podaja pristope, ki se nanašajo na specifične zahteve pravnih prevodov.

Mehka socialna infrastruktura kot multikulturni sistem

ALEXI DANCHEV

Mehka socialna infrastruktura se je pojavila z razvojem socialnih skupin in je zato podrejena nepisanim pravilom medčloveških odnosov. Njen osrednji del predstavlja socialni kapital, ki mehki socialni infrastrukturi omogoča delovanje in usmerjanje obnašanja socialnih skupin. Članek skuša predstaviti mehanizme nastanka osnovnih enot socialne infrastrukture v multikulturnem okolju. Opisuje zapleteno infrastrukturo, katere študij zahteva sistemski pristop, ki vključuje integracijo mehke infrastrukture s socialno skupino kot sistemom. Enega izmed ključnih problemov pri vzpostavitvi kvalitetne mehke socialne infrastrukture predstavlja integracija manjšin. Članek proučuje načine integracije manjšin z večinskimi prebivalstvom. Manjšine tako postanejo neločljivi del družbe. Da bi bila integracija uspešno zaključena, je potrebno izpolniti številne pogoje, vključno s

spremembo odnosa večinske družbe do manjšin, izboljšanje življenjskega standarda manjšin ter odpravo številnih predsodkov, prisotnih v družbi.

Kulturna interakcija na odru: novi koncepti predstavitve arabske glasbe v okviru večinske izraelske kulture

[135]

ESSICA MARKS

Članek raziskuje zastopanost arabske glasbe (ki jo izvaja arabska manjšina v Izraelu) v okviru večinske kulture judovsko-izraelske skupnosti. Vodilna tema članka je zastopanost glasbe arabske manjšine v dveh največjih izraelskih mestih: v Jeruzalemu in Tel Avivu. Ustanove v obeh mestih imajo velik vpliv na kulturnem področju ter obenem predstavljajo številne socio-kulturne skupine judovsko-izraelske večine. Članek obravnava spremembe v zastopanosti arabske glasbe v Izraelu v devetdesetih letih prejšnjega stoletja ter spremembo v odnosu judovsko-izraelske družbe do arabske glasbe, ki se je zgodila v 21. stoletju. K spremembam so v veliki meri pripomogli tudi številni posamezniki, ki jih članek navaja.

Elizabetinski orientalizem in njegov kontekst: podoba Orienta v zgodnji angleški dramatiki

TAHAR BAYOULI

Avtor preučuje tradicijo elizabetinskega orientalizma v povezavi z zgodovinskim, političnim in kulturnim kontekstom tedanjega časa. Začetki diplomacije in vzpostavitev gospodarskih povezav z državami Bližnjega vzhoda so pomenili tudi večje zanimanje intelektualcev in umetnikov za Orient. Članek obravnava predstavitev Orienta oziroma Vzhoda v elizabetinski dramatiki, ki je ovrгла številne dotdanje stereotipe, pretiravanja in napačne koncepte o Orientu. V članku pokažemo, da se Vzhoda v preteklosti ni predstavljalo samo kot nazadnjaškega, fatalističnega in barbarskega, torej kot nasprotje civilizirani Evropi, ampak so se številne igre tistega časa skušale izogniti stereotipom o Orientu ter obenem izraziti resnično zanimanje za raziskovanje in razumevanje tega področja. Avtor skozi preučevanje orientalske tradicije v elizabetinski dramatiki poudarja različne prikaze orientalizma, ki so v veliki meri oblikovali gledališče in dramatiko kot prevladujočo obliko javne umetnosti v elizabetinski dobi.